

ОРГАНИЗАКЧЫ АЖЫЛДЫН ТҮҢНЕЛИ

СЭКП ТН-ның июль, ноябрь (1978 ч.) пленумдарынын шийтпирлерин ууртууга болдурган, малчылар ортуунага масса-политиктик ажыдалары «Барлык» совхозтун парткомун организастан турар.

Нийтизи-биле мал ажылында 261 кижи (ышым үедө сакманчылар-биле катар 220 кижи хойда, 41 кижи бола малда) ажылдап турар. Малчыларнын экономиктик билгирлерин өгө школарында хаара туткан болган өөредилгенин аяда 2 катан, айык ийи дугаар база өөлдүк өөредилгенин санында организастан арттырар турар. Зооветеринардык өөредилге күчүндө кол черин ээлеп турар. Өөредилгени организастан арттырар турар, эгелеринин түшүнүгүндө, совхозтун нийтизи-биле хойжулар, хааан, бйаа ажалчылар, сакманчылар мергешчилер бедилер аяп турар. 29 кижи I-II класстын мастерлерин, өгө ишканалар хойжуларда 4 кижи I, 13 кижи II класстын кадрлары, 10 кижи II класстын сакманчылары болган.

Бирги класстын малчыларына Александр Дюма, Кутея Сарылар, Дания Орак, Уртук Хомукчу, Киров Кучуктер оларын хамаарыштырар болар.

«Барлык» совхозта «Билге» нийтизелин өгө организастанынын 12 лектору малчыларга ийи-бүр темага лекцияларын помуч берип турар. Делегей бйдалынын дугайында, «Арага болган оң туркуктары», «Күш-ажылга бичи чаштарын кижилери»

дөң оон-да өсө темага лекциялар помучтуган.

Оон-биле кады совхозта нийтизи-биле 38 полтиформатор доктаамал ажылдап турар. Олар малчыларга болган совхозтун айма-ишчилеринге республиканын айма-амыдралынын дугайында мыка информацияларын кылып берип турар.

Мал ажылында 32 коммунист хаара туттуган. Малчыларда дөрт партия бөлүктөрү ажылдап турар, маалыга Бийиктик-Хал сүт-бараан фермада партия бөлүк айма-айгыда четкестерин, күш-ажылдык корум-чурумунун байдалын сайтарын турар. Эрткен чымын Бийиктик-Хал сүт-бараан ферма малчынын белеткенин 115 хуу күсеткен. Совхозтун хойжулары бир хойдан 1,9 кг дүк алып турган, 2 килограммын аяп, дүк планын күсеткен. 1979 чылдын бирги чартында күрүгө сүт сактарынын планын сүт 100 хуу күсеткен.

Совхозтун парткомун малчин коммунисттерин аягардын чурунун, партия бөлүктөрүнүн ролун бедилеринге уулт кичтөөгүн саямы турар.

Малчылар ортуунада социалистик чырык кол черин ээлеп турар. Эрткен чымын түшүнүгүндө Бийиктик-Хал хойжу бригаданы тилекчи болган шаңал-макталды алган Хойжу С. Б. Сарылар ээргин аяп-биле шаңалган.

Д. СААЯ,
«Барлык» совхозта партком секретары,
Барыш-Хемчик район.

Болжорзектин судалы

СЭТА-НЫҢ КОРРЕСПОНДЕНТИЛЕРИ ДЫҢНАДЫП ТУР

Социализмнин акы-дунмалышкы чурттарында

НАЙЫРАЛДЫҢ, КҮШ-АЖЫЛДЫҢ БАЙЫРЛАЛЫ

ХАНОЙ. Социалистик Вьетнамга коммунисттик субботник аягында кызыл-кызыл болган Совет Эмгекчилер-биле найыралдык бүгү улуусу байыралдык кыдыр эркен. В. И. Лениннин төрттүгүн хуңдун бээр 109 чылдыга турсактаан Бүгү-авылда коммунисттик субботникте алдынган акша-хорегинин 75 хууун Кыдаттың араатанам агрессиядан каражаан Вьетнамга дуаларынын фондузунга баарын дугайында СЭКП ТН-ның, СССР-нин Министрлер Чөвүленинин, ВПСИСТ-тин болган ВЛКСМ ТН-ның шийтирени миллион-миллон шетин кижилер чагай сетина халыкшыкы-биле уткаан.

Хайфон портула тулап турар трансформаторун бирги дуалаал станицанын баарынын кырында вьетнам болган совет ийи тук киекшип турар. Өсө-даа хой-хой

СЭТА-ның корреспондентияне дыңнатканын аягаар алырга, Владивостоктан, Находкадан докерлер бригадалары болган совет «Ольга Андреевская» теплоходтун өкмөжү улуус айма-айгынын 4 муң аяк тонна чүтүк чүткөтүн чүдүрүп чурткан, вьетнам портула-биле кады порт кранын сөптөз, чүткүтер хулаан алып 100 токуугештерин белеткан.

Хайфонда совет докерлерин эрес шудургу аймакы вьетнам жетер бедиле-биле уузел турар. Вьетнамдык Компартияның ТН-ының

Ленинчи субботник Ленинни өлүм чок хөргөзгө болган улуустуң шынчы чорунун, буудас болгар-соввет найыралдык чырыкы-лапкан көргүзүү болган.

ЛЕНИН АТТЫГ

ГАВАНА. Октябрь революциянын баштыгынын болган делегейде баштайгы социалистик күрүшүн тургузучу В. И. Ленинниң ады миллион-миллон кубаларга чок болган эргим үзелгит. Оң атты эдилер алдар чедип алган муракчы бұдургалар, бригадалар, школар болган госпиталдар республиканың чоргалары болуп турар. Куба найыскалдуу чурттыкчыларын даштапталганым эң халыкшыктык чери-чуртта эң улуу дөң Гавана партияны база Ленинниң ады-биле адыан. Туудуккарга дуалалар дөң ажылдап турар, эргим дөң аягында хостут үзелерине аяк кыч турган муң-муң эки тураттар партия тударына аяктыган.

Бо дөңгө куба найыскалдуу даштапталганым эң хурумалдык каас-чаран чери-лар. Эрткен чымын аяк аяк миллион кыжын чорамын Ленин аттыг партия эң кал-

СОРУКТУГ АЖЫЛ-ИШ

СОФИЯ. В. И. Ленинниң төрттүгүн хуңдун бээр 109 чылдыга турсактаан коммунисттик субботникке Болгариянын аякчы чынар «Бедик бұдуркчул аяк-ишкити»-Төзөн чуртка баралгандык деп доңуң-биле ажылдап. Республиканын бүгү бууларынга күш-ажыл болган политиктиг уулт өөдүрүшкүн хайныккап турган.

Субботник хуңдун аяктыган адынган акша-хорегини култураның «София» дээр улуучу ордуун, уртлар сактар болган аякчылар, сактар болган спорт объекталар тударына чарыгдатынар, кыдат агрессиядан каражаан когаран акы дүма Вьетнамдык чоруга дуалаарына чорудуп бээр.

СОВЕТ КИЖИЛЕРНИҢ ААСКЕЖИИ ДЭЭШ

Москвата болган СССР-нің Дээди Советинин бирги сессиянын түшөөдөрүн, аш Л. И. Брежневтин сессияга болган СССР-нің Дээди Советинин Президиумунуң хураалына чуугааларын делегейиниң парлааман калба-биле тайыбырлап турар. Сессия болган Совет күрүшүнүн шийтир аякчыларынга шийтир аякчыларынга болган СССР-нің чаа Конституциянык демократтык Бүгү-чуруму-биле долдунган деп оңалган делеткен.

СЭКП ТН-ның Чынгеле секретары аш Л. И. Брежневтин СССР-нің Дээди Советинин Президиумунуң Даргазына база катар соңгааны Совет Эмгекчилер коммунист тургузушкунун хөргөзгө оң оңа аяк-халыкшык-биле чарылас холбайгы деп, Чехословакиянык Компартиянын ТН-ның секретары аш Л. И. Брежневтин бүгү амыдралы болган аяк-чорудуламы болган коммунисттик идеяларынга, аякчылар аягынын хөргөзгө, улуустуң эргим-ажыктарына кызыгар чокка бараан болурунун улгерай турар. Партиянык болган күрүшүнүн уулт албан-дуңжааларына турган, Леонид Ильич совет кижилеринин дөң дөң болуп күрүч халыкшыкы аякчылар аякчыларынга турар. СССР-нің Дээди Советинин сессияга аш Брежневтин чуугаы мерген улагынын, өттүр көрүшкүнү-биле, аяк аякшык-биле аякчылар аякчыларынга турар. СССР-нің XXV сьездинин программанын ботандырбашаан, Дээди Совет коммунист тургузушкунга тайык бйдаларын хандыр дугайында, СССР-нің камгалал күчүзүн бийиктеп, бүгү-чурттын тайыкны көзөр аякчылар аякчыларынга турар. Леонид Ильич оң чуугаалы аякчылар аякчыларынга турар. Дээди Советинин Президиумуң

дээр итали солгун тайыбырлап бижжон. СССР-нің Дээди Совети болган Совет чыккы совет улуустун амыдралык делеткин бедилерине, Совет Эмгекчилер коммунисттик хөргөзүлгөсүнүн планын күсүлдеринге бүгү-дө күрүшкүнүнүн чынгилерин үздүр.

Л. И. Брежнев СССР-нің Дээди Советинин мурунунга коммунисттик тургузушкунун уулт соруугааларын салган деп фини «Глобонатал» солгун делеткен. СССР-нің Дээди Советинин аякчылар чаа үе-чадам улам шийтир чедикшилерин улам болурунга чынгилер турбас. Дээди Совет бола улуустуң байлак дуржулгаам болган партиянык политиктиг шутуму каттышкан буудуу улуустуң парламент болуп, СССР-нің чаа Конституциянын үздөөсүнө оң ролу улам улуубиле өсө берген.

«Афганистаннн тоңуугуна чаа араны 1978 чылдын Апрель революцияны аяктыган. Калба масаларын мурунда чурт дократтык чарыктарын, социал-экономикалык үндөсүн чарыкталарын чорудурун перспективалары аяктыган.

Күш-ажылдык масаларын эргим-ажыктарына Афганистаннн чаа болган Улуу-Демократтык партиянык кыска хуураалын иштинде аяк кычтуула баямдарын ботандырып чурткан. Оларын аранында үлестүрүп хөргүдөр, кадык камгалал системанын экиндер, бижик билбес чорукту уулаар, таракчыларын кооперативтерин тургулар талазы-биле хемчеглер бар.

Кады аякчыларын болган буудуу эл-сетке каттыштырмалынын халыкчалары-биле найыралдык Афганистан-биле холбакан Совет Эмгекчилер чаа амыдралды тургузарына афган улуска дуалаамчыны көргүзүп турар.

ТУРУКТА: бөгүн Кабулдуң кудумчуларында.

В. Соболевтин фотогу, СЭТА-ның фотохрониказы.

БҮГҮ-НИТИ ХҮЛЭЭП КӨРҮҮШКҮН

«Бичи чер», «Катар тургузушкун» болган «Кур чер» деп номдору дөң, тайбын дөң могаг чок делеткен дөң СЭКП ТН-ның Чынгеле секретары, СССР-нің Дээди Советинин Президиумунуң Даргазы Л. И. Брежнев Ленинни шаңалды тымысканын делегейде депшилеген хой-ниити кичи чуудуу-зүтүгүн, естив ханымшык-биле уткаан. Оң болушкун дугайы даштыкыдан кээп турар хой санын үздөөдөр Л. И. Брежневтин оң номдарында фашисттер дайынын чыла шаңал, дайына үрөдөткөн экономика катар тургускан, бижик тайбык болган бүгү улуустарга аас-кежи дөң демиселе улам-на чаа-чаа чедикшилерин чедип аяп турар совет кижилерин боддалар болган күзел-чүткүлдери сивиккен деп оңалган делеткен турар.

БКП ТН-ның органы «Работническо дело» солгун «Тайбын» болган делеткен хөргөзгө кызыгар чок бараан болушкуну деп мурунку хуңдуну мычча деп бижжон.

«Бичи чер», «Катар тургузушкун» болган «Кур чер» деп номдору дөң, тайбын дөң могаг чок делеткен дөң Л. И. Брежнев Ленинни шаңалды тымысканын вейр хой-ниити дүрүн аягар шаңалды кыдыр аяп турар деп, Тайбын дөң бүгү-вейр чөвүленин чынгилер секретары Беда Ковач чуугаалан. Социалистик даштыктын аякчыларын аякчыларынга турган, оларын аранында Венгрия Улуу-Светинин совет кижилер биле чыгыс аяк өлүгүтү 30 аяк чыгар болуп келди. Социалистик чоруп коммунист тургузушкунуң төлөмүстүгү өөренип алып чүлү болу берген. Ам Л. И. Брежнев Ленинни шаңалды тымыскан оң үш чогаал бистик өскөрдө, кадык көрүшкүнү болган сумелекчилерин апарган.

Социализм болган коммунист идеяларын түшөөдөрүн дөң аш Л. И. Брежнев бүгү күзүн салып келген болган салып-даа турар деп, ЧКП ТН-ның Президиумунуң кеңигүвү, Словакиянык чынгилерин Даргазы Петер Цолотка СЭТА-ның корреспондентинин айтырларына харылап турар, оңалган делеткен, Бистер, Чехословакияда, Леонид Ильич Брежневтин халы хуңдуну-биле көрүп турар бис — фашисттер дарталдан хосталышканын биске берген маандыгы совет дайычыларын хуруленин оң чоруп турган болгай, Даргазындагы чылдарда, бистик чуртууска социализ-

АНЫЯКТАРНЫҢ ШАЛЫПЧЫ БРИГАДАЗЫ

«Тына совхоз туду» каттышканынын өңүрө көрүч чоруп М. Б. Механизациятын колонназынын коллектив оңу беш чылдык дөңкү чымын баштайгы кварталынн планын хуура бетинде аяк күсеткен. Бо дүвүн күжү-биле кыдыр туду-монтаж аякчыларынн планын 125 хуу күсеткен. Тудуугу бригадаларын аразында калбарган социалистик чарыктын мурунку одуруун аяк коммунист Владимир Дымыч-оолдуң Улустун комсомолу-амыктырын бйаачылар бригаданы доктаамал ээлеп турар. Муракчы бригада бирги кварталда туду аякчыларынн планын 169 хуу күсеткен. Бригада тургустунга-ла бир чыл чаа чедип турар. Аныяктарын туду аякчыларынга мастер Василий Дүвет-оол салгыч човачыры-биле өөрдүн көргөшүнүн аякчыларда бйаачылар бригаданы мелчолонду муракчы коллектив болу берген. Ында чедип аныяк тудуучулар бар. Бригада кеңигүнери аразында эң-найыралдык, бот-боттарына дуалаамчы, чадык демияг аякчылар турар. Ук бригадала мергешки бедилеринин болгуму бар. Ону мастер Дүвет-оол башкылап, туртун муракчы бригадаларынн арга-дуржулгаамын практика-биле холбап өөрдөп турар. Социалистик Күш-ажылдык Маалдыр Николай Злобинин аргаман база өөрөшчөп.

Комсомолчу- аныяктарын бйаачылар бригадалык «Хожу» турарлар чок аякчы-

даар» деп ростовчуларынн патриотту эгелешкенин ийи-биле делеткин, оңу чедип аяк дөң делеткен чорудуң өгөлөөш. Шаң мичаар аякчыларынн арга-курталары оң бригадала бар. Бригада кеңигүнеринде чыдагаан чокка аяк шыгы урум, хой-ниитини корум-чурумун урур таварышталар чок болган. Бригадынн тудуучулары аякчылар эки шыларын дөң делеткен чорудуң турар. Оларын күрүне комиссияга дугааган тудуучуларынн шылары эки демдектерляг болган.

Аныяк тудуучулар «Ан-Чыра» совхозтун төвүгө бир-рөзүн-ле ийи аал ишти чурттаар бир бажыны ам бо хуңдере аякчыларга кипрер четкен болган база бир бажынын ханамы сала берген. Коллективте хожулашканын аякчылар турарлар чок. Муракчы тудуучулар Сергей Колжар-оол, Александр Донган, Төмүр Донган олар аяк-ишке төлөштин, боттарынын арга-дуржулгаамын өскөлөргө күзелди-биле дамчыды берип, эң-өөрүгө дуалаамчына бөлөшөр.

Бригадынн аныяк тудуучуларын Биче-оол Монгушунуң удууркал бригаданын социалистик чарыкка кымырган. Ону беш чылдык дөңкү чымын планын болган социалистик хулаагезин Октябрьниң социалистик Улут революциянын 62 чыл болуп оңу таварыштыр күсөдөрүн хулаагеш, күрөшкүнүнн аякчылар турарлар.

К. ХЕРТЕК.

Афганистан Демократтыг Республикага Апрель революциязының оюнга

ТУРУКТА: бөгүн Кабулдуң кудумчуларында.

Ю р и с т и ц ы к о л о н к а з ы

ДАЙЫН ИНВАЛИДТЕРИНИҢ НЕМЕЛДЕ ЭРГЕЛЕРИ

Ала-чурттуң дайынынн инвалидтери И. Кузнецов, А. Давыков, А. Завьялов, О. Орол болган өскөрдө-лаа күрүне салдынын шугуму-биле дайын инвалидтерине кадык чынгелдер, эргелер дөң дайын тайыбырлап баарын дөң. Оларын дөң болган даалаан, чамдык кол-көк чүдүлөргө Тына АССР-нин Социал хандылары министрствонун юристконсултатымы А. Б. Давая тайымы-бырым берген.

СЭКП ТН Комитети, Совет чыккан Ала-чурттуң дайынынн киржикчилери инвалидтерин эргешин дугайында дыка хой хообуларын, доктааларын үндүргөдөн. Оң хообуларын, доктааларын амыдралга ботандырар талазы-биле хамаарышканы министрствонун, ведомстволар база хой айтышчыларын, дуалааларын үндүргөдөн. Оң бүгү актылар дайын киржикчилери инвалидтерин доктаатыган эргелери болу-

Ала-чурттуң Улут дайынынн киржикчилери инвалидтер күрүшүнн салгы шугуму-биле маганисерлер баранын элечек чокка салып алып эргеш шагала-ла дүргөшөн. Оң ангыда РСФСР-нин салгы мичистеринин 1978 чылдын декабрынн 23-тагы дугаалык чыккан эргелерин инвалидтерге тымыскан. Оң чыл дөңгө: салгы аякчыларынн, шерик комиссарларынн чер-черде социал-хандырылга органдары-биле дайын инвалидтеринин адрешин тодарыш, дайынын тургускан, улус депутаттарынын чер-чер Советтеринин күсөкчюманынн шийтирени аягаар маганисерлер оларын бижжылар.

Ала-чурттуң дайынынн инвалидтери болган аяк дөң-дөң өскө-даа инвалидтер баарынын аас-биле, телефон-биле, бижмел-биле-даа болган маганисерге чагыгы баш бурушгар кырып, чагыды салгы аяк болу болган оң чурмун улуус депутаттарынын Советтери доктадыр.

Кадымынн байдалын барындаалар, шерик комиссардынын органдарынн бийимел чагымын биле инвалидтерин чурттан турар бажыныга аш-чөк продуктуларын салгымылар чедирин эки берип турар. Индык хандырылганы ботандырарда продукту орап, шарымы материал азы сава-биле, оңу чедир баче тономанын машиналар-биле хандырылганы турарын Салгы министрствонун дугаалында айткан.

Бирги, ийини бөлүктүн дайын инвалидтерине аш-чөк продуктуларын өөркен хөргөшүн толеттербей, халаска чедирин баче болган оң чурмун улуус депутаттарынын чер-чер Советтеринин күсөкчюманы тодарыш, доктадыр.

Дайынын бүгү шаңалды, шик машиналар өскө, хөргөшкүнн кыдык-лаа баарынын, оң иштинде хо-

вар бараанарын-лаа совет органдарынн доктааткан чурмун аягаар чөргөш аяк болуп, Чөвүленин хуураалы 24 айга доктааларын РСФСР-нин Министрлер Чөвүленин 1979 чылдын март 20-де доктаалында тодаргай айткан. Оң ишканы Ала-чурттуң Улут дайынынн бүгү-дө инвалидтер Чоа чылда, Совет Армия хуңу-феврал 23-те, Март 8-те, Май 1-де, Май 9-та, Конституция хуңу-дө болган Улут Октябрь байыралдарын таварыштыр ховар продуктуларын баш бурушгар чагыды алып эргешит. Оң ийини чер-черде бараанга хөргөшкүн хөргөшкүн баа хирелсин көрүп турган, ховар барааннар болуп бажык иштин хөргөшкүн, хөргөшкүн, өңүк төлөшкүн, рално-примкиртер, соодуучулар, автомашиналарын ховар хөргөшкүн болган өскө-даа бараанарын күсөкчюманын доктааткан дайынын аягаар чагыды аяк болуп.

ЯРМАРКА АЖЫТТЫНГАН
ТОКИО. Делегейин оңушкү токиоку ярмарказы аруун аяктыган. Ында 54 чурт кирип турар, оларнын аразында Совет Эмгекчилер база бар. Ярмарка оң хун аякчылар.

(СЭТА).

Тарап продуктулар бұдургу эргелеринин коллектив оңу беш чылдык дөңкү чымын баштайгы планна хуураа бөтине күсөдөр дөң ростовчуларын «Хожу» дээр турарлар чок аякчылар деп эргелек саналы делеткен. 1979 чылда планда аякчы 800 тонна сортуу далааны, 1000 тонна комбикормуну бұдургу үндүр дөң социалистик хулаагезин республиканын тарап продуктулар бұдургу эргелеринин бұдургу чедикшилерин күсөдөр турарлар. Бо чылдын бирги кварталында ишти продукция сайгар планын 104,3 хуу күсеткен, планда аякчы 115 муң рубльдин продукцияны бұдургу үндүргөн.

Планаттынган продукцияны тус-тус хөргөшкүн, дайынын-даа, ишти түчүндү-лаа талазы-биле план аякчы күсөдөрүн, Нийтизи-

биле 9700 тонна комбикорм бұдургун, планда аякчы 200 тоннамы берген. Далаан айма бұдургун 8530 тонна чыккан, аяк эркен чымын оң үеи-биле делеткен 1300 тонна хой болган, оң иштинде дөң сортуу 144 тонна, бирги сортуу 556 тоннага көвүдөн. Эргелектин дөрбө комбинды 7113 тонна далаан айма бұдургун, аяк эркен чымын 1000 тоннага үндүрөткөн. Бо коллектив социалистик чарыктын түшөөдөр үндүргөн, муракчыларын үндүргөн, Анаваталык Потапович аякчы планын 111 хуу күсеткен дөрбө пенин чарыкка бирги черин аякчы Юриң Долготун элечек иоралын 120 хуу күсеткен комбикорм пенин чыккан чыккан чыккан.

Чыккал дөрбө коллектив коллектив бирги кварталда эки аякчыдан. Нийти продукцияны коллектив 109 хуу

күсеткен. Планда аякчы 24 муң рубльдин продукцияны бұдургун, эркен чымын оң үеинде делеткен, Чыккал дөрбөн 260 тонна сортуу далаанын хойну берген. Кварталда чарыктын түшөөдөр үндүрүп, шалычыларын өлөткөн. Оларнын салына квартал планын 150 хуу күсеткен мастер Чаш-оол Кууларынн 120 хуу күсеткен Олег Сарыларынн элечектери хамаарыш турар. Белев продукцияны савалачыларынн Карбы Куулар, чүдүрүчүлөрдөр Николай Бүрбү олар база эки аякчыдан.

Эргелектин коллектив апрель 21-де коммунисттик субботникке белги организаствон кирешке болган 38 муң рубльдин продукцияны бұдургун.

В. И. Ленинниң төрттүгүн хуңдун бээр 109 чыл оюнга турсактаан Бүгү-авылдын коммунисттик субботникти эрттергенден алдыар аш-хорегинин 75 хууун Кыдаттын араатанам агрессиянык каражаан когаран акы-дүма вьетнам улуска дуалаарынын фондузунга баарын дугайында СЭКП ТН-ның, СССР-нин, Министрлер Чөвүленин, ВПСИСТ-тин, ВЛКСМ ТН-ның шийтирени миллион-миллон шетин кижилер чагай сетина халыкшыкы-биле уткаан.

Ч. ДОСПАН,
Тарап продуктулар бұдургу эргелеринин начальниги ораакчымын, кол ишкер.

ТӨРЭЭН ТЫВАВЫСТА

База бир кандидат

Кыяматтын башкы институтунун филология кафедрасынын улуу башкысы Ю. А. Хворон филология-математика эртемдеринин кандидаты атты камгалап алган. Юрий Алексеевич Хворон Кыргыздын башкы институтунун болуун доордоочу, 1964 чылдан бээр мында башкылап турар. М. С. Скворцов Н. К. Круцкая атты башкы институтунда аспирантура эртен, азыраак деп аттыг бөлүк суук чүүлдерин болгон олардын жолуксааларынын филология шырларын шырчылаш, ону түнүп эртем аяктын бижээт. Шырчыла аякыларын хания эртемдеринин доктору, профессор Петр Павлович Пугачев, физика-математика эртемдеринин кандидаты Василий Федорович Яковлев олар уурткан. Эртем адим камгалаарынын аяктын бижиринге физика-математика эртемдеринин доктору В. П. Скворцов, кандидат А. П. Суркин олар дуулашкан.

Кечил-оол аттыг кудумчу

Кызыл хоорайнын чаа тутууну, тургуну келтирген 4, 5 дуга микрорайонунун тааркы эртен оон мурунда Промышленная деп аттыг кудумчуу улуу жолуктарынын хоорай Советинин күүс-көмүсүн шырчырган Кечил-оол кудумчуу деп эе алган. Келтирип Тууш Кечил-оол Ада-чурттуу Улут дайымыга эки тура-биле киркишкч тыла дайымыларын эскердонуу командирин чораш, эрес-маадырды торуу дээш дайымын Кызыл Тук орден-биле болган медалдар-биле шаңнаткан. Ол кудумчуу ам автордук техникүмү эми учурилген, хоорайнын № 14 ортумак школына, эмигеле, албан черлери, садик-магазыннар, Ада-чурттуу Улут дайымынын киркишкчдеринин, чурттан турар байымы бар. Ол-ла кудумчуу 1200 өөрөнүшкч өөрөнүр, аштыр бассейнин чаа школынын, 60 орунуг болуудула байымынын тудуулары чоруп турар.

Көрүлдө

Ак-Довурактын Култура ордууна бот-тынныг уран чүү коллективтеринин көрүлдө эи болуп эркен. В. И. Ленин аттыг «Тыла даг-дугу» комбинаттын арылгал фабрикасы, пектери, хоорайнын бугурулдеринин, организацыйларын бот-тынныг аригтери апаа киришкен. Арылгал фабрикасынын эверопехтин, рудиктин, төп бугурулге лабораториянын коллективтеринин көргүсөл концерт программасын жюри эки деп демделген. Арылгал фабрикасынын аригтеринин концерттин номер бугуруу ханы утгалык болган күүсөлдө, эки эки болганымдык биргн шаңнатты алган. Л. МИХАЙЛОВА.

Ажыр күүсеткен

Токунун Аае ортумак школынын башкылары, техниктег аякчылары болган өөрөнүшкчлери чоекта чаа отуулар мыл белектен, Олар 100 кубометр мыл белектэр пазын 135 кубометр кылар күүсеткен. Аяктын доокан соонда мыл кескен черде будуктары чып, арылгал, ортуктер. СЭПН ТК-нын СССР-нин Министрлер Човуладинин, Профсоюздар Экилдериинин Бүгү-аынал Төп Човуладинин болган ВЛКСМ ТК-нын шырчыгари дептиш. Кыдаттыг араатынын агрессивиздан каракалп когаран аяк-дудуунын филология аякылап алган аякынын 75 туууну кирер деп көргөн. Т. КУШКАШ.

ӨННУКТЕРНИН КОНЦЕРТИ

Моол Арат Республиканын Убса-Нур аймаанын артистери бистин республикага оюнун көргүзүп чораш. Национал хевирлиг социалисттик утка-шынарлыг концерт программазы-биле танышкан бис. Тылаанын аякыл-ишчилери моол артистеринин бараалгаткан концерт номерлеринден таны бөлүүнү күүсөлдө-биле «Баяд» танцыны, ыраажы Чапайнын моол, тыва, орус, казах ырларын күүсеткенин сонуургаанар. Моол артистеринин концерт программасында солун номерлер хей. Ниити ырын база ансамблдеринин классиктиг чогаалдарын күүсеткелээнин республиканын аякыл-ишчилери улуг сонуургал-биле көрүп, өөрүп четтиргенин алергейлээнер.

ЧУРУКТА: танцы бөлүү «Баяд» танцыны, ыраажы Чапайнын композитор Р. Кенденбийдин «Адым» деп ырызын күүседип турары.

А. ЗАЙЦЕВИН фотолары.

ТРАКТОРИСТИН ИЙИ ЧУРТТАЛГАЗЫ

1929 чылдың август 3-те «Комсомольская правда» солуна үнгөн чүүдү «Чал-баштыг тракторист» деп адаан турган. Ол чүүдө комсомолчу тракторист Петр Дьяковтун болуун аякыдан турганын тракторист хилинчектенип өрттөнп өлгөн дугайын бижээт. Петр Дьяков Сибирьнин Усть-Каменск суурга «Чаа орук» коммуналы тургузарынын ич идекейлиг организацыйларынын бирөөсү турган. Ол болуун ош-өрүбиле кады кулактарын черге чажырып оон каан чыкканы трактор кезектерин тыккан, ону энтеш, аякылаштык. Дьяков коммунар шөлүгө дүне аякылап турга, кулак бандиттер оле халдашар. Олар трактористи черге дүжүр окташ, хузап, шаага кырып эттер-эришкеш, оон кырыпче керосин куткан, өрттөшкөш барганар. «Комсомольская правда» мага болу хөрөлөп кыялан өрт ишкеш, таразы үнүп орап пөшлү чырылып тык турган, деп солуга бижээт. «Комсомольская правда» парлатынган ол чүүдү шүүдүчү Иван Молчанов номчаш. Иван Молчановтун чөгээлал турары болза: «Мен чүүдү номчугуна чедир шүүдү бижир деп бодаванга-ла чораш мен. Болду ол үнүн хайымынмын комсомолчу-зу чораш болган, чүүдү номчаш, караам чакы төкүп турган. Биччанган шүүдүкү тыгыс дү иштине-ле бижик каан мен». «Петр Дьяков» чогаал «Трактор» журналга, оон соонда Ивановтун «Рабочий край» солуунга парлатынган. Ивановтун «Агитационная эстрада» дээр дүш студиясы ол шүүдүкү барымдалан спенажыткан көргүзүп белектөөн. Оон аякылап коллективтик удурукчуу Илья Горин бижээт. Студиянын кижилери ол көргүзүлгө ыры төрттү-не бээр деп черде бодаваннар, аякыла-ла аякылар ыраажы үнүп келгенер. Көргүзүлгү бүтү соуну эвес (ол элзон уауи), чамдыкын доочулай аарак ыраажы бергенер:

Оңуу-чингил турзажок, Оруушу шүүт чакыс-тыр. Петрушаны башкарган Мерген, мого актыг бис. Тара шөлү адай-дыр, Дарый кезип, ажаар бис. Аш-чем дыка элбешинер. Ол ыры «Атшаш», «Хөгтү оолдар» дээр ышкан ырлар-биле демей непертон турган. Тракторист дугайында чүүданы доокшаш, маңа точка салмы каан болур айык. Ыл-

чала-ла ырынын маалыры Петр Дьяков ариг артык кыяк бооп-тур. Оон амы-тын камгалап алыр дээш, ачылар чартык чак амыг демсезик келген. Дайымын оон олурун чөгө-лаа күзеп турган болза, ол адаа өнөштор сөтпй берген. Казак Ала-чурттуу Улут дайымы эгеле боорге, ол эки турчы бооп фронтуга чоруккан. Ол Ада-чурттуу дайымын болган Кызыл Салдык орден-биле шаңаткан. Бир соуну чүе болза кулактар оон дригте өрттөдип турганынын дугайында дайымын эш-өрүгө чакыс-лаа сөс чугаалавамы болур. Өөрү оон дугайында мездин раддиолан тыншап, экин чөлөмөзөн. Ол мычча дээт: «Ол таварыгымын керекке алган мен. 1936 чылда Коздө аякыла-гыш министрствонуун төлөлекчилик чедип көзгөш, мени дригте өрттөшкөн черге турускала тургусу турар дээт. Дриг мен дээт оон соксаттырып каан мен. Ырынын маалыры дайын сөөлдө тыкп келеш, кур черлерин аякыларына идекейлик киришкен. Тавык күш-аыкыдан фронтуга ачы хавымыз дээт, ону казантык дээт шаңатты-«Ленин орден-биле шаңаткан. «Советская Россия» солуудан доочулап алган.

СОУУРГАКТАРГА «КОЛУМБУНУН» ЭЭП КЕЛГЕНИ

Амурда-Комсомольск и аян чуртшывиле музейинде солу эсептат көстүп келген. Чинге хадичин шырчытыр олуру кескен аришала ат пардохту турган. Хоорайны ош байыт тузуп эгезон уауе оон суругамы «Колумбо» деп пардохту таны каар, ону бидимесе зурдукту үстүт бу-дук-биле хөчлөк шевирин, чараш кылар чораш. 1932 чылдык майда ол пардохо Комсомольсктин тудууларынын байытайгы отрядын Амурнун эртенеринге экиш дүжүрөн.

Ол бичи чурку «Колумбунун» капитаны Д. Васильевтин өг-булсангө барык ча чартык чүе мыл иштине каалагалатымын чыккан. Капитанын уруу ону музейге белек кылар берген, ам чурку комсомолчу алдарын хоорайнын төөгүзүн көргүзүп турар дегинде салганган. Ында кукук-хаай, балды богааш хүүрек база бар, ол дээрге «Амурстальды» маания заводун болган өг-бул бугуруугасерин (оларын продукциянын делегейлик бежен чурттары ап турар) туткан аякылерин аякылап турган херекселери дир. Хей санын фотографилар тайгада мыл кезип, баштайгы бажычынын тудуу тырын көргүзүп турар. А музейден үнүп келген, икин амыг Комсомольсктин, оон асфальтымыг каалак кудумчулары, хей каат чымыг, чыркы бажычынын, 47 чыл бугурууга «Колумбунун» жоруу октаан мер чамында турсааламдыг дашты магадан көөр. Л. КУШАРЕНКО. СЭТА-нын көрр. Амурда-Комсомольск.

«ШЫННЫН» ШАҢНАЛЫ ДЭЭШ

Делегейлик аякы чашарынын эпискил каттыштырылганын хүүнү — Май 1-ге тураскааткан «Шын» солуунуң шаңналы дээш тыла хүүреш маргалдааы майнын 1-де «Хүүреш» стадионга 14 шахта эгелер, Хүүреш шүүдөг, үжүрлөшкөн, үшү, дөртүк черлерин алган мөгелерге «Шын» солуунуң шаңналарын тысыр.

Чаңчыл болган бо маргалдаага киржин куузап мөгелер хоорайнын күш-куула турга болган спорт комитетинге каап адим бижээлп алыр. Адым бижиктен мөгелер хүүнү-не кезеккениң 5 шахта Совет Тылааның 5 чымы аттыг стадионга чыгылар, адаа белекче чорудар.

Л. КУШАРЕНКО. СЭТА-нын көрр. Амурда-Комсомольск.

АМДАЖЫТНАС

Коммунисттик партиямыс болган Совет чоразымыс кижилерин чагай чоразуу хун бүр доктаамал сагыш салын турар. Бо кайгамык чагай уеле ийи-чангыс кижилер аксеткилдиг аякылап, чуртта-лас, ниитинин болган хамаатыларынын мал-маганын оорлар таварыгалар кайы хөй бооп турар. Бистин «Шамбалыг» сохотан малчын М. Доржуун аштарын эркен чамдык ишкыла оорлаш, Улут-Хем районга ашарган турга, малчын боду барып тып алар. Август айда малчын С. Кыр-гыстың сулай ишкы оорлар магына чүдүрү алган барган. Ол хөзөр ишек тымылган.

Чаа Конституцияда: «Социалисттик өңчү-хөргөнгин карак огу деп камгалаары-совет хамаатынын хузаалгала-деп бижээт болтай. Ону сагышын, чамдык кижилер совет хамаатымын белек доктаамал аякылашкан, ра-боннар кезип, хөй-ишкы болган хамаатыларынын тууда мал-маганын оорлап, когаралды таварыштырып турар. Бистин амыдыралымыска шаңтыктап турар эргиниң бак артымычлары-оорларын амдажытпайн, оларын сойга-лап, харысалга оонарынга идекейлик дуулажыры хөй-ишкыни хузаалгаш деп билер мен.

Телевидение

АПРЕЛЬ 25-ТЕ БИРИН ПРОГРАММА МОСКВАДАН 10.00—«Уе». Информастыг программа. 10.40—Эртенги гимнастика. 11.05—«Орай жуу-ражымын». Уран-чечен телефильм. 12.25—«Кино ани-оруктар клубу». Дамчыдыгы Ю. А. Сенкевич чорудар. 13.25—Медтолер. 13.35—16.00—Чансар. 16.00—Медтолер. 16.20—«Аас-кежиктиг мен». Документалдыг телефильм. 17.25—А. Мичкевич. Советтер, РСФСР-нин алдарыг артыг Е. Карельский чордуур. Ф. Шоренин чогаалдарындан үзүндүлери пилает А. Скворонский чорудар.

ордуундан дамчыдыгы. 22.30—«Уе». Информастыг программа. 23.05—М. де Фальс. Чедип испан ыр. Артыг СССР-нин алдарыг артыг О. Габаял күүседир. Ереванда дамчыдыгы. 23.25—01.55—Хөкөк талазы-биле делегей чемпи. нады. Шилдик бөлүтүг киркишкчлеринин маргалдааы. В. И. Ленин аттыг Төп стадиондун Спорт ордууада дамчыдыгы. Чансарда — мөдээлр.

ИЙИГИ ПРОГРАММА МОСКВАДАН

18.00—Уругаларын делегей чымы. «Өңүктөргөн, артылары». Дамчыдыгы чөгээлчи А. Алексин чорудар. 18.45—Португалияга апрель революциянын 5 чыл юуга. Камбра хоорайнын үнөверстединин ансамблинги концерт. 19.10—Мультифильм-вер программазы: «Өргөк шык-каш оол» «Улут испет-стүрүшкү».

ИЙИГИ ПРОГРАММА МОСКВАДАН 18.00—Уругаларын делегей чымы. «Өңүктөргөн, артылары». Дамчыдыгы чөгээлчи А. Алексин чорудар. 18.45—Португалияга апрель революциянын 5 чыл юуга. Камбра хоорайнын үнөверстединин ансамблинги концерт. 19.10—Мультифильм-вер программазы: «Өргөк шык-каш оол» «Улут испет-стүрүшкү».

А Г А А Р

Бөгү республикага көчүп турар бугуруулар, чамдык эрлерге чаме каар. Соңу-барымын чүк утгалымын хузаалган хузаал дүргөн секүдүла 3—10 метр чедер. Агаарым температурасы 10—15 чамдык районга 20 градус тедр чымы болур. Кызылда чыгас. Хаттын күжү коткап, Агаар дүне 2—4 градус оор, хузаа 15—17 градус чымыр.

температураны 10—15 чамдык районга 20 градус тедр чымы болур. Кызылда чыгас. Хаттын күжү коткап, Агаар дүне 2—4 градус оор, хузаа 15—17 градус чымыр.

КИНО

«НАВЫРАЛ»: «Каттырылгы кижилер» 10.00, 12.00, 14.00, 16.00, 18.30, 21.00 шактарда. «ПНОНЕР»: «Салды ажаак-чү» 9.50, 11.30, 13.30, 15.10, «Төрө кезикчилер» 16.50, 18.40, 20.30 шактарда. «ВОСТОК»: «Өр бөрү» 15.00, 16.50, 18.40, 20.30 шактарда. «ААА-ХЕМ»: «Ымыгурун Каролина Лам» 13.00, 15.00, 20.00 шактарда.

«НАВЫРАЛ»: «Каттырылгы кижилер» 10.00, 12.00, 14.00, 16.00, 18.30, 21.00 шактарда. «ПНОНЕР»: «Салды ажаак-чү» 9.50, 11.30, 13.30, 15.10, «Төрө кезикчилер» 16.50, 18.40, 20.30 шактарда. «ВОСТОК»: «Өр бөрү» 15.00, 16.50, 18.40, 20.30 шактарда. «ААА-ХЕМ»: «Ымыгурун Каролина Лам» 13.00, 15.00, 20.00 шактарда.

Ада-чурттуу Улут дайымын аякыкыш, күш-аыкыдан хоочуу

Кара-оол Эртеневч ЧУДУРУКТУН үр болган аар арааш мөчөлөп СЭПН Бай-Тайга райкому, райкууком болган «Бай-Тал» сохоткуу дирекциясы, мыла парток каажыда-биле диктантылап, ол өг-булсангө болган чок кижилерин ханы каажыдамын алергейлеш тур.

«Бир үнүп болур үе-биле долбаштыр аякылар черге баарда мыл аякы-агыларынга болган мыл камгалаар черлерге мыа-ла бүрүттөшп баар.

ӨӨРЕНИРИН КҮЗЭЭННЕРГЕ

КЫЗЫЛДА КҮРҮНЕНИН ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУДУНГА 1979 ЧЫЛДЫН ИЮЛЬ 12-ДЕН ЭГЕЛЕП ЧУРТТУН ДАРААЗЫНДА ДЭЭДИ ӨӨРЕДИЛГЕ ЧЕРЛЕРИНГЕ ТЫВА НАЦИОНАЛДЫГ КИЖИЛЕРГЕ КОНКУРС ЧОК КИРИНИН ЭКЗАМЕННЕРИН ЧОРУДАР:

- Москва хоорайнын дээди өөрөдлөгө черлери: 1. Москва университети—политэкономия, философия, физика. 2. Москванын В. И. Ленин аттыг Күрүленин педагогика институту—педагогика болган психология талазы-биле шинчлекчи башкы. 3. Москваның даштык дыйдарын педагогика институту—даштык дыл. 4. Москваның көдө аякыла-гыш институту—үчүштерин камгалаар, көдө аякыла-гыштын экономиказы болган организацыйа. 5. Москваның ветеринария академиясы—ветеринария. 6. Москваның технология институту—даараан кыдылгар технологияны, пост-таамы болган чини үдетүр кыдылгары могадыры болган уран каастагаш. 7. Москваның технология институту—соодукчу болган компрессор машиналар база херекселдер, аш-чем бугу-рудагынын машиназы болган аригарттары, эгтин болган эш продуктуларынын технологияны, өттүг болган сүт продуктуларынын технологияны. 8. Москваның аш-чем үдетүрүнүн технология институту—аякыдык бугу-рудагынын технологияны, арага кыдырнын технологияны, химия-технология чорудугаларын автоматчы, дылгазы болган комплекстик механизацияны, аш-чем ба-

- логтуг институту—эшт болган эшт продуктуларынын технологияны, аш-чем бугурууганын машиналары болган аппараттары. 8. Кемеровонун аш-чем үдетүрүнүн технология институту—алтеп бижырып, макарон болган кондитер кыдыр бугурууганың технологияны. 9. Бурятиянын педагогика институту—даштык дыл. 10. Алтайнын көдө аякыла-гыш институту—көдө аякыла-гыштын механизацияны, үдөдө аякыла-гыштын экономиказы болган организацыйа. 11. Воронежтин көдө аякыла-гыш институту—архитектура. 12. Иркутскин көдө аякыла-гыш институту—агрономия, зоотехния, көдө аякыла-гыштын механизацияны. 13. Омскин ветеринария институту—ветеринария. 14. Алтайнын медицина институту—педиатрия болган формация. 15. Иркутскин медицина институту—эмнеге херез, гинеология, санитария болган эпидемиология, формация. 16. Кемеровонун медицина институту—эмнеге херез, гинеология, санитария болган эпидемиология, формация. 17. Томскин медицина институту—эмнеге херез, педиатрия, формация. 18. Красноярскин медицина институту—эмнеге херез, педиатрия. 19. Красноярскин медицина институту—эмнеге херез, педиатрия. 20. Красноярскин педагогика институту—даштык дылдык тусеяг артемыне. Кызылда Күрүленин педагогика институтунун ректорунга бидиринишкенири 1979 чылдын июль 15-тен июль 10-га чедир кийер. Бидиринишкениге ортумак эртемийин дугайында доку-ментин (боду-биле), аякыла-дан азы өөрөнп турган чер-ринден хараактеристиканы, эми шындыктазын (№ 256

майкы), 3x4 см хөмчөлдөгү ады фото-чурукту, өг-булсангө бидиринишкени дугайында лыпталганы, хараактеристиканы кокар. Дээди өөрөдлөгө черинге чөдө береш, кирерин күүсөпкер паспорттары, шүүр билеяди (куралында шөгө-лөтүлгөшү).

КЫЗЫЛДА КҮРҮНЕНИН ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУДУНГА 1979 ЧЫЛДЫН ИЮЛЬ 12-ДЕН ЭГЕЛЕП ЧУРТТУН ДАРААЗЫНДА ДЭЭДИ ӨӨРЕДИЛГЕ ЧЕРЛЕРИНГЕ КҮРҮНЕНИН ДОЛУ ХАНДЫРЛГАЗЫНГА ТЫВА НАЦИОНАЛДЫГ КИЖИЛЕРНИН КОНКУРСТАН ДАШКААР КИРИНИН ЭКЗАМЕННЕРИН ЧОРУДАР:

- 1. Ленинград университети—лингвистика, литературоведение. 2. Томскин илжевер-туду институту—көдө туду, хоорай туду, суг хандырыл-газы болган канизацияны. 3. Омскин политехниктиг институту—үлетүр бугу-рудагынын уруулары болган көдө аякыла-гышын электр-биле хандырылгы, полиграфия машиналары, полиграфия үдетүрүнүн технологияны, соодукчу болган компрессор-машиналары болган агрегаттары. 4. Иркутскин даштык дыйдарын педагогика инсти-туту—даштык дылдар. 5. Красноярскин медицина институту—эмнеге херез, педиатрия. 6. Красноярскин педагогика институту—даштык дылдык тусеяг артемыне. Кызылда Күрүленин педагогика институтунун ректорунга бидиринишкенири 1979 чылдын июль 15-тен июль 10-га чедир кийер. Бидиринишкениге ортумак эртемийин дугайында доку-ментин (боду-биле), аякыла-дан азы өөрөнп турган чер-ринден хараактеристиканы, эми шындыктазын (№ 256